

Taban Örgütleri Ve Kitleseel Faaliyetleri

Maher El-Desoki

Kalkınmak isteyen herhangi bir toplumun, sosyal adalette, inşada önemli bir oyuncu olan taban örgütlerine büyük bir önem atfetmesi gerekir. İcraıcı veya bu projelerden doğrudan istifade eden bir taraf olarak değil, öncelikle yerel topluluklar, sivil toplum örgütleri ve siyasi partiler arasındaki ilişkileri güçlendirmek amacıyla bunu yapmalıdır.

Kalkınma politikalarının uygulanmasında tabandaki kitle toplum kuruluşları önemli bir rol oynamakta, önemli bir oyuncu olarak kabul edilmektedir.

Topluma olan yakınlıkları ve insanların sorunları üzerinde durma kabiliyetleri sebebiyle yerel komitelerin taban örgütleriyle sıkı işbirliği içinde olmaları onların yararınadır. Bu da icraatlarda, ihtiyaçların ve hakların karşılanmasında olgun ve adil yönetimin inşasında olumlu yansımaları bulacaktır.

Performansının iyi olması için bir Kalkınma programının mutlaka halkın içinde bulunduğu reel durumu, onların beklentilerini ve umutlarını dikkate alması gerekir.

Anlamıyla özüyle kalkınma; kadınıyla, erkeğiyle, çocuğuyla, yaşlısıyla, engellisiyle, genciyle, yaşlısıyla toplumun bütün tabalarının fırsat eşitliği içinde ortak çalışmasını gerektiriyor.

İşgal atlındaki Filistin gerçeğinde kalkınmanın zor bir zanaat, karmaşık bir iş olduğunu herkesin kabul etmesi gerekir. Hatta İsrail'le ekonomik, kültürel, sosyal ve güvenlik alanlarında bir bağımlılık içinde olan Filistin özerk yönetiminin varlığı kalkınmayı kolaylaştırması bir yana işi daha da karmaşık hale getiriyor.

Filistin'de kalkınma mefhumu başka engellere mahkûm olmuş durumdadır. Filistin toplumunun maslahatına pek uyumlu olmayan şartlarla verilen yabancı finansmanın varlığı da kalkınma hamlesini sekteye uğratiyor.

Geçen yüzyılın başlarında Filistin'de bazı dernekler, gönüllü hayır kurumları bulunuyordu. Fakat sayılarının azlığına rağmen bunlar çoğunlukla

büyük ailelerin çocuklarının çekişmesin sahne oldu. Bu derneklerde çalışmak Filistin'in eşraf aile çocukları için sadece boş vakitlerini doldurdukları bir prestij meselesi olarak görüldü.

Filistin'de kitle taban örgütlerinin tarihsel rolü hakkında çelişkili veriler var. Özellikle gönüllü kitlesel çalışma kavramı rakip siyasi partilerin rekabeti ve hizipçi çatışmaların sonucu olarak ancak son kırk yılda belirgin olarak görünüyor.

Geçen yüzyılda seksenlerin başlarına kadar başta Filistin Kurtuluş Örgütü olmak üzere diğer örgütlerin sadece askeri faaliyete teşvik ettikleri, bu yönde çağrıda buldukları bir dönemde bazı dernekler, taban örgütleri, sendikalar daha o zaman kitlesel çalışmanın önemini kavramış ve bunun için girişimlerde bulunmuşlardır.

Silahlı mücadele için elinde pek imkân olmayan Batı Şeria'daki ve Gazze'deki komünist örgütler halkın gönlünü kazanmak için bu alanda yoğunlaştılar.

Bunun yanında Müslüman kardeşler de kurdukları hayır ve yardım kuruluşları vasıtasıyla bu alanda faaliyet göstermişlerdir. Ayrıca "YMCA" gibi uluslararası kilise ve Hristiyan kuruluşlar da bu alanda faaliyet göstermişlerdir.

Bazı kulüp ve cemiyetlerde Ürdün'e bağlı kişilerin, aşiretlerin ve belediyelerin de bu alanda faaliyetleri olmuştur.

Batı Şeria ve Gazze Şeridi'ndeki Siyonist İşgalin ilk günlerinden itibaren İsrail bu toplumsal kitle örgütleri üzerinde çok sıkı bir denetim ve baskı uygulamıştır. İşgalciler, Ürdün'ün Kudüs'ü kontrol ettiği günlerden kalan, üstelik sadece sportif ve kültürel faaliyetlerde bulunan kısıtlı sayıdaki kuruluşları dahi engellemişlerdir.

İşgal rejimi bu dernek ve kurumlardaki idare seçimlerine hiçbir vatansızların girmesine izin vermediği gibi sonuçları tek tek inceleyerek araya sızmaların olmaması için her aşamada denetimlerini sıkılaştırmıştır. Bütün bu denetimlere rağmen istemediği kişiler seçildiğinde de bunları kendisiyle işbirliği yapan kişilerle değiştirerek bu kulüp ve cemiyetleri kontrol altında tutmaya büyük bir önem göstermiştir. Çünkü İsrail işgal rejimi, Filistin toplumuyla direk temasta olmaları ve doğrudan etkili olmaları hasebiyle bu tabandaki kitle örgütlerin stratejik önemini çok iyi biliyordu.

Geçen yüz yılın yetmişli yılları Komünist Parti ile sol partilerin destekçilerinin Hıristiyan Ortodoks Ruhban kulüplerinin kontrolünü ele geçirme mücadelesine sahne olmuştur. Bu çetin mücadele her partinin kendine ait sendikalar ve öğrenci derneklerinin kurulduğu Geçen yüzyılın seksenli yıllarının başlarına kadar devam etmiştir.

Açık veya gizli süren bu mücadeleden sonra özellikle Oslo sürecinin de etkisiyle Filistin'in diğer milli kuruluşları da bu alanda faaliyetlerini yoğunlaştırmışlardır. Bu da dışarıdan destek alan resmi, gayri resmi kurum ve kuruluşların saldırılarına maruz kalmıştır. Dışardan finans desteği alan kuruluşlar bu toplumsal kitle örgütlerini kontrol altına almaya ve yönlendirmeye çalışmışlardır. Özellikle ikinci intifadanın başlamasıyla birlikte "USAID" gibi yabancı kuruluşlar temaslarda bulunarak programlarını ve hedeflerini gerçekleştirmek için tehlikeli bir şekilde çalışmışlardır.

Filistin özerk yönetimiyle bu kuruluşların sayısı artmış ileri gelen aileler bu kuruluşların kontrolünü ellerine almaya çalışmışlardır. Filistin özerk yönetiminin desteğiyle El-Fetih hareketi bu kulüp ve cemiyetleri ele geçirmeyi başarmıştır. Bu kulüplerin sayısı konusunda çelişkili rakamlar var. Bazı araştırmalar çoğu faal olmayan bu kulüplerin sayısının 1000 kadar olduğunu belirtirken bazıları da bunların sayısının 600 kadar olduğunu ifade ediyor.

Spor ve gençlik sorumlusu Cibril Rajoub'un, gençlik faaliyetlerini ve kulüplerini ele geçirmek için çalışması şaşılacak bir şey değildir. Rajoub'un politik emellerle özellikle sporla ilgilenmesi kimsenin dikkatinden kaçmıyor. Dahası Mahmud Abbas'ın oğlunun Amari mülteci kampı kulüplerinden bazılarını para vererek kontrol etmeye çalışmasını nasıl anlamak gerekir?

Gençlik ve kitle örgütleriyle ilgilenen kurumların sayısının çokluğu kimseyi aldatmasın bunlar tamamen formalitedir. Ya da sadece para desteği sağlamakla sınırlıdır.

El-Rajoub'un kontrol ettiği Gençlik ve Spor Bakanlığı, Sosyal İşler Bakanlığı ve Olimpiyat Komitesi gibi kurumlar bu kulüp ve derneklere bir ufuk ve vizyon sağlamıyor. Belki maddi destekle vaziyeti kurtarma çalışıyor. Nitekim İki yıl önce Ramallah ziyareti sırasında "Bire" Vakfı gençlerinin Obama'yı Aziz bir Kurtarıcı gibi karşılamaları hiç te sürpriz olmadı. Bire vakfı tamamen El-Fetih hareketine

bağlıdır. İşlerini de Yasin Şeyh, Samih el-Abed gibi El-Fetih'in tanınmış şahsiyetleri yürütüyor.

Bu hizmetleri yürüten Filistin nüfus merkezlerinin, altyapı, gelişim alanları, eğitim, sağlık, kültür, eğlence, sanat ve spor gibi farklı alanlardaki gerçekliğini tanımak önemlidir.

Böylece zirai, mesleki, sanayi ve ticari gerçeklik ve ek olarak insanların ihtiyaçlarını ve onlara sağlanan hizmetleri, yoksulluk ve işsizlik gibi sorunları belirlemek önemlidir.

Filistin toplumunda çeşitli taban örgütlerinin varlığı söz konusu olsa da bunların rolü çok sınırlıdır. Konuyu takip eden herkes bu kitle örgütlerin gençlerin, kadınların çocukların ve toplumun diğer kesimlerinin ihtiyaç ve beklentilerine cevap vermekten uzak olduğunu görecektir.

Bu örgütlerin faaliyetleri iç içe geçmiştir. Örneğin sağlık alanındaki faaliyetleri son derece yetersizdir. Haftanın tüm günlerinde sağlık hizmetleri yapılamıyor. Ambulans sayısı çok az. Yoğun bakım üniteleri bulunmuyor. Yerleşim birimlerinin büyük bir kısmı hastanelerde uzman hekimlere muhtaçtır.

Kırsaldaki yerlere kadar yayılmış olsa da spor kulüpleri de son derece yetersizdir. Bunların malzeme sıkıntısı var. Oyun sahaları ve antrenman merkezleri çok yetersizdir.

Bu alanda faaliyet gösteren kadın dernekleri de son derece yetersizdir. Sadece kadınların yaptıkları el ürünlerini pazarlamakla yetiniyor. Kadın sorunlarıyla üniversitelerden mezun olan kadınların işsizlik sorunlarıyla ilgilenmiyorlar.

Millî bir karakteri olan sivil toplum kuruluşlarının popüler ve farklı gençlik gruplarını toplaması önemlidir. Filistin'i kuşatan sorunları göz önünde bulundurulduğunda bunların sorumlulukları herkesten daha fazladır.

Amerika Birleşik Devletleriyle bağlantılı, işgali kanıksayacak, İsrail'le ilişkiyi normal karşılayacak bir gençliğin yetiştirilmeye çalışıldığı bir dönemde Millî yapıların sorumluluğu daha da artıyor.

Yetmişlerin ve seksenlerin başlarında gizli ajandaları olan köy birlikleri projesi başarısız olmuştur. Aynı şekilde Filistin'in her tarafına yayılmaya çalışılan

ve gizli ajandaları olan "Barış tohumları" ve "Barış İçin Gençlik" adlı projeler de başarısız olmaya mahkumdur.